

Regiodag IJG & ZON ook in online vorm inspirerend en goed bezocht

De regiodag Slim Watermanagement van de regio's IJsselmeergebied (IJG) en Zoetwater Oost-Nederland (ZON) was dit jaar anders dan anders. Als gevolg van de coronamaatregelen stonden de verschillende sprekers niet voor een zaal met mensen, maar zaten ze op hun eigen bureaustoel, voor de webcam. Jammer, want we ontmoeten elkaar het liefst in levenden lijve, maar ook goed dat we visie en ervaringen kunnen blijven delen in deze tijd en fantastisch dat er zoveel mensen op af komen. Aan inhoud, beleving en enthousiasme allerminst gebrek.

De in totaal ruim 60 deelnemers van deze regiodag zitten donderdag 5 november om 15:00 uur voor een dan nog zwart scherm, te wachten tot de live-gebeurtenis start. Dan komt Pieter Filius (Waterschap Vechtstromen), de sessiehost, in beeld en opent de bijeenkomst. Hij praat alle onderdelen aan elkaar en legt de spelregels uit voor deelname aan deze webinar. Uit de pollvraag, die de deelnemers beantwoorden via Mentimeter, blijkt dat bijna de helft van de aanwezigen afkomstig is van een waterschap. Er zijn zo'n 10 Rijkswaterstaters en verder nog vertegenwoordigers van onder andere adviesbureaus en provincie.

Andringa: 'De passie raakt me'

Eerst spreekt Richard Andringa (secretaris-directeur Vechtstromen) de deelnemers toe. Vanuit zijn rol in het landelijk directeurenoverleg Slim Watermanagement, uit hij zijn lof voor de manier waarop waterbeheerders samen met elkaar het waterbeheer organiseren. 'Al een aantal jaar zijn we ook in onze regio op een hele goede manier samen bezig. Ik zie dat we elkaar binnen de regio helpen en steeds meer over eigen beheergrenzen heen kijken. De passie waarmee dit gebeurt, raakt me echt.'

Andringa werpt ook een blik op de nabije toekomst. 'Na drie jaar droogte, is glashelder dat we met Slim Watermanagement verder moeten. Laten we vanmiddag kijken waar we staan en welke zaken er de komende tijd extra aandacht verdienen. We zijn in het landelijk directeurenoverleg bezig met de 2e planperiode 'Slim WM 2.0': welke opgave komt er op ons af en hoe het water nog slimmer te verdelen? Eén van de opgaven van Slim WM 2.0 is dat we het beheer van de informatieschermen goed regelen. Het doel blijft om het water slimmer te verdelen. Wanneer dat niet (meer) lukt binnen de waterakkoorden dan is het cruciaal om op de juiste plekken de knopen te laten doorhakken.'

Terugblik Bas de Jong

Na een video die een goede impressie geeft van droogte in de Achterhoek bij Waterschap Rijn en IJssel (lage waterstand als gevolg van droogte, zichtbaar watertekort, tijdelijke pompinstallaties bij sluiscomplex Eefde), is Bas de Jong aan de beurt met zijn terugblik en vooruitblik. Hij memoreert het begin van Slim Watermanagement als idee en de Sinterklaasstorm in 2013 als aanleiding. In 2014 werd Slim Watermanagement onderdeel van het Deltaprogramma, met Directoraat-generaal Water en Bodem als opdrachtgever en Rijkswaterstaat als landelijk coördinator die (mede namens de waterschappen) de financiering uit het Deltafonds heeft aangevraagd, waarna de eerste planperiode Slim Watermanagement in 2016 startte, lopend tot en met volgend jaar.

De Beleidstafel Droogte heeft Deltaprogramma Zoetwater (DPZW) geadviseerd om Slim Watermanagement in de volgende planperiode breed uit te rollen en regionale informatieschermen door te ontwikkelen tot, wat zij hebben genoemd, een landsdekkend informatiesysteem Slim Watermanagement. Bas: 'Aan ons waterbeheerders de taak daar nader invulling aan te geven.' Technisch problemen leiden er helaas toe dat Bas zijn verhaal niet helemaal kan afmaken. Bekijk,

onder andere voor zijn vooruitblik, daarom vooral [zijn presentatie](#) zelf nog eens op de Slim Watermanagement-website. Bas krijgt de vraag hoe hij de relatie ziet tussen Slim Watermanagement en ruimtelijke adaptatie. Zijn antwoord: ‘Niet alles is op te lossen met het draaien aan kunstwerken. We moeten ook verder kijken naar vervolgingrepen op het gebied van ruimtelijke ordening. Dat is iets waar aandacht voor is bij het programma Toekomstbestendig Watersysteem (ARK/NZK).’

Actualisatie waterverdeling Noord-Nederland

Frank Fokkema (Waterschap Drents Overijsselse Delta) neemt de online aanwezigen mee in de actualisatie van de waterdeling in Noord-Nederland (aanbeveling Beleidstafel Droogte). Daaraan heeft een brede groep (6 provincies, 9 waterschappen en verschillende vertegenwoordigingen van Rijkswaterstaat) gewerkt. Het droogteseizoen van 2018 had het inzicht geboden dat het noodzakelijk is om afspraken scherper te maken, voor heldere kaders en actuele bestuurlijke spelregels te zorgen. Met nieuwe verdelingsafspraken en juridische borging. Frank: ‘Dat was de ambitie waarmee we hieraan zijn begonnen: een opfrisbeurt van de waterverdeling in Noord-Nederland’.

Positief daarbij is: er is al veel informatie. Frank: ‘Denk aan afspraken uit het regionale droogteoverleg, redeneerlijnen watertekort voor het IJsselmeergebied, informatieschermen, waterakkoorden en een watervraagprognosetool.’ Discussie is er natuurlijk ook, bijvoorbeeld over de verdringingsreeks (wie krijgt hoeveel water bij structureel watertekort?) Omdat elke droogte verschilt, zijn verschillende watervraagtabellen nodig om beter zicht te krijgen op de actuele watervraag per categorie. Daarvoor wordt nu nog een tabel uit een extreme situatie van watertekort uit 1976 gebruikt. Een andere discussie tijdens de actualisatie ging over kapitaalintensieve gewassen: wanneer is een gewas kapitaalintensief? Frank: ‘Dit actualisatieproject loopt nog tot maart 2021. Tot die tijd zullen we tabellen nader uitwerken die moeten leiden tot een redeneerlijn 1.1. We werken de opzet van het waterverdelingsakkoord uit en analyseren en definiëren de betekenis van nieuwe watervragers.’

Moet er meer worden geüniformeerd tussen IJsselmeergebied en Zoetwater Oost-Nederland? Dat is een vraag die aan Frank in de chat wordt gesteld. ‘Ja, het is zeker één van de doelen van het proces om de ‘afstand’ tussen de twee gebieden te verkleinen en zelfs laten verdwijnen. Het zal veel organisaties helpen als er heldere afspraken liggen waar we in beide regio’s op kunnen terugvallen.’ Via Mentimeter laten de aanwezigen weten wat ze het belangrijkste vinden in de actualisatie van de waterverdeling. De meeste stemmen (15) gaan naar verbetering van de watervraaggetallen die worden gebruikt bij een droogtecalamiteit. Niet veel minder mensen (12) vinden de opgefriste ambtelijke en bestuurlijke afspraken bij droogtecalamiteit het belangrijkste. Net als de aanscherping van de afspraken over benutting van de buffer van het IJsselmeer (12).

Watervraagprognosetool

Arie de Niet (Witteveen+Bos) vertelt de aanwezigen over de watervraagprognosetool, die is ontwikkeld in opdracht van de regio’s IJsselmeergebied en Zoetwater Oost-Nederland. De watervraagprognosetool geeft actuele en feitelijke informatie over de watervraag voor een periode van 6 weken. Arie: ‘Dat kan inzicht geven in dreigend watertekort en helpen bij het nemen van beslissingen over verdeling van het water. Het is dus een geschikt instrument voor regionale droogte-overleggen.’

Watervraag wordt berekend voor de categorieën in de verdringingsreeks. Voor elke categorie zijn modellen ontwikkeld, gebaseerd op data over neerslag en verdamping van het KNMI. Er wordt recente historie gebruikt om de watervraag vooruit te berekenen en de waterbeheerders kunnen met ‘draaiknoppen’ de vraag aanpassen aan de praktijk. Eén van de aanwezigen stelt de vraag of de modellen betrouwbaar zijn, of daar nog te beperkt voor zijn? ‘Met name in droge perioden kunnen we voor berekening de watervraag accuraat voorspellen. De inlaatbehoefte die de tool aangeeft blijkt vaak wel overeen te komen met de werkelijke inlaatbehoefte. Al met al is het beeld positief:

een goede interface, nuttige draaiknoppen en een goede basis om op voort te borduren.’ De watervraagprognose tool is als zelfstandige webtool geïntegreerd in het regionale informatiescherm.

Nóg beter samenwerken

Uit de antwoorden op de Mentimeter vraag van Bas de Jong ‘waarom het noodzakelijk is dat Slim Watermanagement een vervolg krijgt, komt naar voren dat er, ondanks die goede samenwerking die al plaatsvindt, nóg beter samengewerkt moet worden. Bas: ‘Dat past bij de waterbeheerder: altijd blijven verbeteren!’ Richard Andringa sluit zich daar in zijn slotwoord volledig bij aan en complimenteert de organisatie en aanwezigen voor het voor elkaar krijgen van deze eerste online regiodag van IJsselmeergebied & Zoetwater Oost-Nederland. Sessiehost Pieter Filius bedankt alle mensen die keihard hebben gewerkt om deze sessie mogelijk te maken.